

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 4Sžo/1/2018  
Identifikačné číslo spisu: 1014202009  
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018  
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014202009.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: V., zastúpený JUDr. Veronika Keszeliová, advokátka, Lopúchová 9, Bratislava, adresa pre doručovanie: K. Mikszátha 6, Rimavská Sobota, proti žalovanému: Paneurópska vysoká škola, Tomášikova 20, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rektora Paneurópskej vysokej školy č. PO-335/2014 zo dňa 1. októbra 2014, o odvolaní žalovaného voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S/254/2014-26 zo dňa 18. novembra 2015, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/254/2014-26 zo dňa 18. novembra 2015 z r u š u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky p o s t u p u j e vec vecne príslušnému Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

1.

1.1 Rozsudkom č. k. 2S/254/2014-26 zo dňa 18.11.2015 Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného č. PO-335/2014 zo dňa 01.10.2014 zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Ďalej rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 432,30 € na účet právnej zástupkyne žalobcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. PO-335/2014 zo dňa 01.10.2014, ktorým rektor Paneurópskej vysokej školy nevyhovel žalobcovej žiadosti zo dňa 18.09.2014 o vrátenie školného za akademický rok 2010/2011 z dôvodu opätovného zápisu do druhého ročníka bakalárskeho stupňa štúdia.

1.2 Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku poukázal na niekoľko podmienok ktoré musia byť splnené, aby mohlo byť rozhodnutie správneho orgánu (vrátane subjektu v postavení správneho orgánu)

preskúmané súdom na základe žaloby. Musí ísť o také rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Ďalšou podmienkou je, že ide o rozhodnutie, ktorým bola fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach, nakoľko v správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.). Predpokladom postupu súdu podľa 2. hlavy V. časti O.s.p. je, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 O.s.p.), alebo rozhodnutie je právoplatné v dôsledku toho, že proti nemu právny predpis nepripúšťa opravný prostriedok. Poslednou podmienkou prípustnosti súdneho prieskumu je to, že nejde o rozhodnutie, ktorého preskúmanie je vylúčené zákonom (§ 248 O.s.p.).

1.3 Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z princípu generálnej klauzuly (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR) s negatívnou enumeráciou (§ 248 O.s.p.). Preto každý, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak; z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

1.4 Podľa nálezov Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/08) a uznesení Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 8 Sžf/29/2010, Sžp/5/2011) môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú predpísané formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

1.5 S ohľadom na vymedzenie žalobných dôvodov a stanovisko žalovaného pripadlo súdu posúdiť predovšetkým otázku, či napadnuté rozhodnutie rektora Paneurópskej vysokej školy o žiadosti žalobcu o vrátenie školného je rozhodnutím, ktoré podlieha súdnemu preskúmaniu na základe žaloby podľa 2. hlavy V. časti O.s.p.

1.6 Krajský súd je toho názoru, že žalovaný, ako súkromná vysoká škola, ktorá bola na základe udeleného štátneho súhlasu začlenená do siete vysokých škôl v Slovenskej republike, nadobudol postavenie subjektu, ktorému bolo zákonom o vysokých školách zverené oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach študentov v oblasti verejnej správy, vrátane rozhodovania o školnom a záležitostiach s ním súvisiacich podľa § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 131/2002 Z. z.). Otázky spojené s platením školného a poplatkoch spojených so štúdiom na Paneurópskej vysokej škole sú upravené smernicou rektora č. 3/2012, pričom podľa čl. 5 tejto smernice je rektor vysokej školy oprávnený rozhodovať aj o žiadostiach študentov o vrátenie školného, ktorého sa v prejednávanej veci žalobca domáhal. Rozhodnutie žalovaného o nevyhovení žiadosti žalobcu o vrátenie školného, ktoré bolo podľa jeho tvrdenia zaplatené duplicitne, sa dotýka žalobcovej majetkovej sféry a preto jeho práva a povinnosti môžu byť týmto rozhodnutím priamo dotknuté. Napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím konečným, pretože proti nemu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok. Keďže nejde o rozhodnutie, ktoré by bolo zákonom zo súdneho preskúmania vylúčené a žalobca v žalobe tvrdí, že ním bol ukrátený na svojich právach, musí byť podrobené súdnemu prieskumu na základe žaloby podľa 2. hlavy V. časti O.s.p.

1.7 Krajský súd si je vedomý toho, že zákon č. 131/2002 Z. z. s výnimkou taxatívne vymedzených prípadov vylučuje aplikáciu Správneho poriadku na konania podľa zákona o vysokých školách a preto nie je možné dovolávať sa uplatnenia procesných štandardov stanovených Správnym poriadkom. Napriek tomu je však súd tej mienky, že postup a rozhodovanie žalovaného pri rozhodovaní o právach a

povinnostiach fyzických osôb (študentov) musí rešpektovať pravidlá a princípy vyplývajúce z práva Európskej únie, okrem iného z čl. 41 Charty základných práv Európskej únie, ktorý zakotvuje právo na dobrú správu vecí verejných, ako aj odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec (2007) 7 členských štátov z 20.06.2007 o dobrej správe, ktoré vychádza z dodržiavania zásad zákonnosti, rovnoprávnosti, nestrannosti, proporcionality, právnej istoty, časovej primeranosti, participácie, úcty k súkromiu a transparentnosti. Princíp právnej istoty je zároveň jednou z nedeliteľných súčastí právneho štátu, ku ktorému sa Slovenská republika hlási (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) a je tiež jedným z kľúčových prvkov pre riadne uplatnenie práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR).

1.8 Uplatnenie princípov dobrej správy v právnej praxi znamená, že každé rozhodnutie musí byť náležite odôvodnené, aby bolo transparentné a preskúmateľné (viď rozhodnutie NS SR vo veci vedenej pod sp. zn. 8Sžo/12/2009). Keďže napadnuté rozhodnutie neobsahuje prakticky žiadne skutkové ani právne dôvody, pre ktoré nebolo vyhovené žalobcovej žiadosti o vrátenie školného, nebolo možné toto rozhodnutie vecne preskúmať. Preto súd postupoval podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. a rozhodnutie žalovaného zrušil pre nepreskúmateľnosť spôsobenú nedostatkom dôvodom. Súd tiež podotýka, že vecné odôvodnenie nevrátenia školného obsiahnuté v písomnom vyjadrení žalovaného k obsahu žaloby nemohol súd pri posudzovaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia vziať do úvahy, nakoľko pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

2.

2.1 Včas podaným odvolaním sa žalovaný domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave tak, že žalobu zamietne alebo alternatívne, aby konanie zastavil.

2.2 V podanom odvolaní uviedol, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou pasívnej legitímácie subjektu, voči ktorému žaloba smeruje, pretože ako žalovaný je v žalobe označený subjekt: „Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Tomášikova 20, Bratislava“. Poukazuje, že rozhodnutie (toto rozhodnutie žalovaný nepovažuje za rozhodnutie v správnom konaní) nebolo vydané dekanom Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy (ďalej len „Fakulta práva PEVŠ“). Žaloba bola podaná voči subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, čo je bez ďalšieho takou vadou konania, ktorú súd nemôže reparaovať a to ani výzvou vo vzťahu k účastníkovi, aby odstránil vadu konania, a preto podľa názoru žalovaného súd nemohol v merite veci rozhodnúť tak, ako rozhodol, ale už len z tohto dôvodu mal žalobu zamietnuť. Dodáva, že súd v rámci rozhodovania o žalobe vychádza z vyjadrení dekana Fakulty práva PEVŠ C. t. j. z vyjadrení subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, preto je názoru, že súd reálne konal so subjektom, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, keď z vyjadrenia subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, považoval za poklad rozhodnutia a vychádzal z nich. Má za to, že v rámci konania došlo k tomu, že súd hoci mal žalobu zamietnuť, keďže ako žalobca je v nej označený iný subjekt ako ten, ktorý o veci rozhodol v poslednom stupni (§ 250 ods. 4 O.s.p.) - nie len že súd žalobu z uvedeného dôvodu žalobu nezamietol, ale v rámci konania si obstaral stanovisko tohto subjektu - Fakulty práva PEVŠ - ako podkladu pre rozhodnutie a následne - skutkovo aj právne nesprávne - žalobe vyhovel. Poukazuje, že Paneurópska vysoká škola je súkromnou vysokou školou, pričom jej právny režim nie je identický s právnym režimom iných typov vysokých škôl. Súkromné vysoké školy nie sú napojené na verejný rozpočet, a preto v tejto otázke nemôže súd ani bez ďalšieho ustáliť, že by rozhodovanie o otázke školného bolo otázkou, o ktorej rozhoduje súkromná vysoká škola v rámci „výkonu verejnej správy“. Školné v prípadoch súkromných vysokých škôl zákon č. 131/2002 Z. z. školné žiadnym spôsobom materiálne ani procesne nereguluje. Poskytuje len zákonný základ pre vyberanie školného (§ 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z.) bez akejkoľvek verejnej mocenskej regulácie. Jediná povinnosť, ktorú má vysoká škola vo vzťahu k tretím osobám, resp. k jej budúcim študentom je zverejnenie výšky školného vo vzťahu k budúcim študentom dva mesiace pred posledným dňom určeným na podávanie prihlášok na štúdium. Je názoru, že ak by rektor, hoc aj v hypotetickej rovine o podanej žiadosti rozhodoval v podobe správneho rozhodnutia a proti tomuto rozhodnutiu by následne bola podaná správna žaloba absencie všeobecne záväznej verejnoprávnej

regulácie (na rozdiel od verejných a štátnych vysokých škôl - § 92 zákona č. 131/2002 Z. z.), správny súd by v rámci preskúmania rozhodnutia rektora riešil otázky súkromnoprávnej povahy (mal alebo nemal študent nárok na vrátenie školného z dôvodu nečerpania služieb), čo správnym súdom v rámci rozhodovania podľa piatej časti O.s.p. neprináleží. Správny súd by v merite veci nemal čo preskúmať, keďže podmienky vrátenia školného nevyplývajú zo zákona č. 131/2002 Z. z. a ani zo žiadneho iného všeobecne záväzného právneho predpisu, pretože ide o otázku súkromnoprávnej povahy.

2.3 Otázky hospodárenia vysokej školy je v otázkach Slovenskej republiky regulovaná výlučne vo vzťahu k verejným a štátnym vysokým školám (§ 16 až 19 zákona č. 131/2002 Z. z.). Ak by išlo o výkon verejnej správy, t. j. malo by sa rozhodovať v rovine správneho konania podľa všeobecne záväznej právnej úpravy, by bola verejná moc povinná na predmetnú agendu súkromnej vysokej školy finančne prispievať, čo však v prípade súkromných vysokých škôl štát nerealizuje. Neexistuje žiadny právny základ, ktorý by správne súdu poskytoval legitímny výklad, podľa ktorého sú otázky týkajúce sa školného na súkromnej vysokej škole, inštitútom verejného práva, resp. predmetom správneho konania. Keby školné na súkromnej vysokej škole bolo predmetom verejnoprávnej regulácie, fakticky by právne ani neexistoval žiadny rozdiel medzi súkromnými a inými školami a vo svojej podstate by to dokonca znamenalo ingerenciu štátu - verejnej moci do záležitosti súkromnej školy.

2.4 Zaradenie do siete vysokých škôl na základe štátneho súhlasu neznamená nič iné, ale len to, že žiadateľ - súkromná vysoká škola spĺňa všeobecné záväznú podmienky -personálne a materiálne technické na poskytovanie vysokoškolského vzdelania a toto nemá žiadny dopad na súvisiace finančné otázky. Štátny súhlas je vo svojej podstate preto „len“ právnym titulom, resp. zákonným predpokladom na poskytovanie predmetnej služby - vysokoškolského vzdelávania v podobe súkromnej vysokej školy (§ 47 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z.), ktorá činnosť podlieha kontinuálnej kontrole - akreditácii. Výklad uplatnený krajským súdom, podľa ktorého je štátny súhlas automatiky okolnosťou, pre ktorú súkromná vysoká škola súvisiacich so školným rozhoduje ako správny orgán je nesprávny. Krajský súd v rámci rozsudku neposkytol dostatočnú právnu argumentáciu, prečo by malo byť rozhodovanie žalovaného o odpustení/vrátení školného správnym konaním. Najmä ak uvedená skutočnosť zo všeobecne záväznej právnej úpravy výslovne nevyplýva.

2.5 Poznomenáva, že ak samotná povinnosť úhrady školného nevzniká študentovi na základe rozhodnutia vydaného v správnom konaní, ale táto povinnosť mu vzniká na základe zmluvného základu, t. j. akceptovaním výšky školného a jeho režimu, ktorú akceptáciu prejavuje študent úhradou školného a následným zápisom na štúdium, nie je možné logickým výkladom dospieť k záveru, že vrátenie školného spadá pod režim správneho konania.

2.6 Poukazuje na názor krajského súdu, že rektor Paneurópskej vysokej školy je v postavení správneho orgánu s odkazom na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. V tejto súvislosti poznamenáva, že predmetný § 92 sa týka výlučne verejných vysokých škôl (k tomu poukazuje na ustanovenie § 92 školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole) a štátnych vysokých škôl (§ 92 ods. 23). Tento § sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy. Uvedené ustanovenie sa teda súkromných vysokých škôl netýka, keďže právny režim školného súkromných vysokých škôl je obsiahnutý v § 93 zákona č. 131/2002 Z. z. Ďalej poukazuje, že ak už krajský súd odkazuje na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z., uvedené ustanovenie aj rektorovi verejnej, resp. štátnej, súkromnej vysokej školy ukladá možnosť posúdiť žiadosť o zníženie, odpustenie alebo odloženie splatnosti úhrad školného, avšak nie otázku vrátenia školného, čo opätovne podčiarkuje skutočnosť, že predmetná žiadosť žalobcu, ktorý žiadal o vrátenie školného, nie je vecou, ktorá sa posudzuje v rámci správneho konania, keďže ide nad rámec možností obsiahnutých v § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z.

2.7 Ďalej žalovaný uvádza, že správne konanie je konaním verejno-mocenským, v ktorom je účastník konania v zásade v subordinačnom postavení vo vzťahu k orgánu, ktorý koná a rozhoduje. Paneurópska vysoká škola by konala v rozpore so zákonom, kedy rozhodovanie o otázkach súkromno-právnych (vrátenie/odpustenie školného) podlieha režimu správneho konania, v ktorom by vystupovala vo vzťahu

k študentovi z pozície verejno-mocenskej. Ak zákon neurčuje, že sa o vrátenie školného má rozhodovať v takomto procesnom režime, potom je potrebné mať za to, že s odkazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, posudzovanie žiadosti študenta o vrátenie školného na súkromnej vysokej škole nie je a nemôže byť správnym konaním.

2.8 Je názoru, že súdnu ochranu v tejto veci má žalobcovi poskytnúť všeobecný súd na základe súkromnoprávnej žaloby (napr. cez inštitút vydania bezdôvodného obohatenia, náhrady škody a pod.). Ani generálna klauzula obsiahnutá v rámci piatej časti O.s.p. pri určovaní rozhodnutí, ktoré podliehajú súdnemu prieskumu, nemôže byť interpretovaná tak, že to bude súčasne predstavovať vstup alebo porušenie práv druhého účastníka konania - žalovaného, prípadne konanie správneho súdu nad rámec zákonnej právomoci. Sám žalobca uvádza, že školné mu má byť vrátené z dôvodu „duplicitnej platby“ za druhý rok štúdia, t. j. jedná sa vo svojej podstate o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá skutočnosť má jednoznačne súkromnoprávnu povahu.

2.9 Žalovaný ďalej uvádza, že krajský súd v rámci konania ho vyzval na dodanie administratívneho spisu. Na predmetnú výzvu reagoval dekan fakulty práva PEVŠ tak, že administratívnym spisom nedisponuje, keďže vo veci nebolo rozhodnuté v režime správneho konania. Krajský súd, ale v predmetnej výzve nevyzval žalovaného na predloženie listinných dokladov k veci, ktoré by žalovaný bol býval dodal. Súd ale výslovne žiadal o doloženie žurnalizovaného administratívneho spisu a keďže žalovaný takýmto spisom nedisponuje, nie je možné mať bez ďalšieho za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Žalovaný bol a je pripravený poskytnúť súdu listinné dôkazy preukazujúce správnosť jeho postupu vo veci, avšak tieto listiny nie je možné označiť ako žurnalizovaný administratívny spis.

### 3.

3.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk) <. (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.).

3.2 Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžo/24/2016 zo dňa 11. apríla 2017 podal žalobca ústavnú sťažnosť a Ústavný súd Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 702/2017-49 zo dňa 13.02.2018 rozhodol tak, že rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.3 Ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu zistil, že námietky sťažovateľky sú opodstatnené a že závery vyvozené najvyšším súdom zakladajú porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Najvyšší súd rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľky spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladne, keďže na jej odvolacie námietky v podstate nereagoval. Zodpovedanie otázok: 1. Či zákon zveruje sťažovateľovi právomoc rozhodovať vo veci v otázke žiadosti o vrátenie školného, 2. Či ide o rozhodnutie o práve alebo povinnosti fyzickej osoby, 3. Či ide o rozhodovanie v oblasti verejnej správy, sa pritom v okolnostiach posudzovaného prípadu javí ako podstatné. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nie je v danom prípade presvedčivo odôvodnený, a táto skutočnosť v konečnom dôsledku zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť ním vydaného rozhodnutia. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd, preto jeho prístup pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky nemožno hodnotiť inak ako prísne formalisticky, odporujúci obsahu namietaných základných práv a slobôd. Ústavný súd okrem iného uviedol, že úlohou najvyššieho súdu bude opätovne rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky s tým, že sa bude účinne zaoberať jej odvolacími námietkami, osobitne námietkou nedostatku právomoci správneho súdu, majúci na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v ust. jednotlivých

procesných kódexov (ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru), je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejedávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. Najvyšší súd sa v prvom rade bude musieť relevantným a ústavne udržateľným spôsobom vysporiadať s otázkou, či rozhodnutie rektora sťažovateľky, ktorým nebolo vyhovené žiadosti o vrátenie školného, je rozhodnutím vydaným v oblasti verejnej správy, a či teda predmetná vec vôbec spadá pod správne súdnictvo.

3.4 Podľa § 84 O.s.p. na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

3.5 Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

3.6 Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. odvolací súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

3.7 Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

3.8 Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike alebo so sídlom na území členského štátu, ktorá bola zriadená alebo založená na vzdelávanie alebo výskum je oprávnená pôsobiť ako súkromná vysoká škola ak jej vláda Slovenskej republiky na to udelila súhlas v mene štátu.

3.9 Podľa § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. školné a poplatky spojené so štúdiom sú výnosom vysokej školy.

3.10 Podľa § 92 ods. 23 zákona č. 131/2002 Z. z. tento paragraf sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy (školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole).

3.11 Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. školné a poplatky spojené so štúdiom na súkromnej vysokej škole určí súkromná vysoká škola vo svojom vnútornom predpise. Výška poplatku za uznávanie dokladov o vzdelaní vydaných mimo členských štátov na účely výkonu regulovaných povolání je 99,50 €.

3.12 Podľa § 93 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. súkromná vysoká škola zverejní najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podávanie prihlášok na štúdium (§ 57 ods. 5) školné a poplatky spojené so štúdiom podľa ods. 1 na nasledujúci akademický rok.

3.13 Podľa § 102 ods. 2 písm. g/ zákona č. 131/2002 Z. z. Ministerstvo reguluje štatút verejnej vysokej školy a štatút súkromnej vysokej školy.

3.14 Podľa § 108 ods. 1 písm. a/ až e/ zákona č. 131/2002 Z. z. na rozhodovanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem

a/ rozhodovania o uložení pokuty podľa § 2a

b/ rozhodovania o zastavení konania alebo rozhodovania o prerušení konania podľa § 47

c/ rozhodovania o udelení oprávnenia podľa § 49a

d/ rozhodovania o priznaní sociálneho štipendia podľa § 96a

e/ rozhodovania o uznaní dokladov o vzdelaní.

3.15 Podľa čl. 11 ods. 1 štatútu Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy, Správna rada určuje výšku

školného (platbu za štúdium) a ďalších poplatkov spojených so štúdiom, pre každý študijný program a študijný ročník v danom akademickom roku.

3.16 Podľa čl. 11 ods. 4 štatútu fakulty práva Paneurópskej vysokej školy, podrobnosti o možnostiach vrátenia školného, zníženia školného alebo jeho splácanie v splátkach, upravuje vnútorný predpis vysokej školy.

3.17 Podľa čl. 30 ods. 4 písm. e/ Študijného a skúšobného poriadku Paneurópskej vysokej školy, študent je povinný uhrádzať školné a poplatky spojené so štúdiom výlučne priamo PEVŠ, na ktorej je zapísaný, a pravdivo uviesť skutočnosti rozhodujúce na ich určenie.

3.18 Podľa čl. 30 ods. 6 Študijného a skúšobného poriadku Paneurópskej vysokej školy, za porušenie povinnosti podľa ods. 4 písm. a/, c/ až t/ (disciplinárne priestupky) môže byť študentovi uložené disciplinárne opatrenie.

#### 4.

4.1 Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k súdному spisu, Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa musel zrušiť a po právoplatnosti uznesenia vec postúpiť na Okresný súd Bratislava II na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

4.2 Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze III. ÚS 702/2017-49 zo dňa 13.02.2018 (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z.).

4.3 Najvyšší súd poukazuje, že Paneurópska vysoká škola je súkromnou vysokou školou, pričom jej právny režim nie je identický s právnym režimom iných typov vysokých škôl. Právna úprava Slovenskej republiky rozoznáva tri kategórie vysokých škôl: vysoké školy súkromné, verejné a štátne. Právne postavenie uvedených typov vysokých škôl vo vzťahu k tretím osobám sa pritom podstatne líšia, jedným z kľúčových faktorov rozlišujúcim jednotlivé vysoké školy je práve rozsah a forma verejnoprávnej ingerencie do ich činnosti, režim ich napojenia na verejný rozpočet a otázky týkajúce sa možnosti výberu a nakladania so školným. Súkromné vysoké školy nie sú napojené na verejný rozpočet a preto v tejto otázke nemôže súd ani bez ďalšieho ustáliť, že by rozhodovanie o otázke školného bolo otázkou, o ktorej rozhoduje súkromná vysoká škola v rámci verejnej správy. Tento výklad by mohol byť prijateľný v kontexte verejných vysokých škôl a štátnych vysokých škôl, kde sa predmetná rozhodovacia činnosť zrealizuje ako verejno-mocenská, nie len z pohľadu samotného študenta, ale aj z pohľadu verejného rozpočtu. Najvyšší súd je názoru, že otázku školného a úhrad spojených so štúdiom zákon č. 131/2002 Z. z. reguluje len vo vzťahu k verejným vysokým školám a štátnym vysokým školám, konkrétne v § 92 ods. 1 až 23, čo predstavuje detailnú úpravu školného, výšku školného, režim úhrady a podobne na verejných vysokých školách. Ustanovenie § 92 ods. 23 následne určuje, že § 92 sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy. Z uvedeného režimu je teda vyňatý režim školného súkromných vysokých škôl, ktorý je následne osobitne upravený v § 93 zákona č. 131/2002 Z. z. Školné v prípade súkromných vysokých škôl zákon č. 131/2002 Z. z. žiadnym spôsobom materiálne ani procesne nereguluje. Poskytuje len zákonný základ pre vyberanie školného (§ 93 ods. 1). Jediná povinnosť, ktorú má vysoká škola vo vzťahu k tretím osobám je zverejnenie výšky školného vo vzťahu k budúcim študentom dva mesiace pred posledným dňom určeným na podávanie prihlášok na štúdium. Zákon č. 131/2002 Z. z. nereguluje otázky týkajúce sa školného na súkromnej vysokej škole, v podstate vylučuje, aby mohlo byť takéto posúdenie žiadosti študenta o vrátenie školného rektorom predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Z dôvodu absencie všeobecnej záväznej verejnoprávnej regulácie (na rozdiel od verejných a štátnych vysokých škôl - § 92), správny súd by v rámci preskúmania rozhodnutia rektora riešil otázky súkromnoprávnej povahy (mal alebo nemal študent nárok na vrátenie

školného z dôvodu nečerpania služieb), čoho správnym súdom v rámci rozhodovania podľa piatej časti O.s.p. neprináleží. Správny súd by v merite vecí nemal čo preskúmať, keďže podmienky vrátenia školného nevyplývajú zo zákona č. 131/2002 Z. z. ani zo žiadneho iného všeobecne záväzného právneho predpisu, ale ide o otázku súkromnoprávnej povahy. Zaradenie do siete vysokých škôl na základe štátneho súhlasu neznamená nič iné, ale len toľko, že žiadateľ - súkromná vysoká škola spĺňa všeobecne záväzné podmienky na poskytovanie vysokoškolského vzdelania a toto nemá žiadny dopad na súvisiace finančné otázky.

4.4 Najvyšší súd nesúhlasí s názorom krajského súdu, podľa ktorého je štátny súhlas automaticky okolnosťou, pre ktorú súkromná vysoká škola o otázkach súvisiacich so školným rozhoduje ako správny orgán. Za verejnoprávnu agendu súkromnej vysokej školy je preto možné označiť len tú časť jej činnosti a aktivít, ktorá podlieha bezprostrednému verejno-mocenskému dohľadu, resp. regulácii, fakticky sa jedná o otázky týkajúce sa priamo poskytovania, resp. kvality štúdia, ale nie otázky finančné. Všeobecne záväzná právna úprava *expressis verbis* neurčuje, že posudzovanie žiadosti žalobcu o vrátenie/odpustenie školného je činnosťou v rámci správneho konania. Ak samotná povinnosť úhrady školného nevzniká študentovi na základe rozhodnutia vydaného v správnom konaní, ale táto povinnosť mu vzniká na základe zmluvného vzťahu, t. j. akceptovaním výšky školného a jeho režimu, ktorú akceptáciu prejavuje študent úhradou školného a následným zápisom na štúdium, nie je možné logickým výkladom dospieť k záveru, že vrátenie školného spadá pod režim správneho konania. Žalobca žiadal o preskúmanie zákonnosti písomnosti žalovaného (označené ako rozhodnutie) o vybavení jeho žiadosti o vrátenie školného za akademický rok 2010/2011, ktoré nemožno považovať za rozhodnutie, ktoré je spôsobilé súdneho prieskumu podľa piatej časti O.s.p., lebo nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu ani ňou nemohli byť práva, právnom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté. Toto oznámenie nie je právoplatným správnym úkonom, nejde o rozhodnutie orgánu verejnej správy, má charakter úradnej korešpondencie, na ktorý sa v žiadnom prípade nevzťahuje súdny prieskum podľa piatej časti O.s.p.

4.5 Právny názor krajského súdu, že rektor Paneurópskej vysokej školy je v postavení správneho orgánu s odkazom na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. je nesprávny, pretože predmetný § 92 zákona č. 131/2002 Z. z. sa týka výlučne verejných vysokých škôl (školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole - § 92) a štátnych vysokých škôl (§ 92 ods. 3). Tento paragraf sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy. Uvedené ustanovenie na ktoré poukazoval krajský súd sa teda súkromných vysokých škôl netýka, keďže právny režim školného súkromných vysokých škôl je obsiahnutý v § 93 zákona č. 131/2002 Z. z. A ak aj krajský súd odkazuje na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z., uvedené ustanovenie aj rektorovi verejnej, resp. štátnej, súkromnej vysokej školy ukladá možnosť posúdiť žiadosť o zníženie, odpustenie alebo odloženie splatnosti úhrad školného, nie však otázku vrátenia školného, čo poukazuje na skutočnosť, že predmetná žiadosť žalobcu, ktorý žiadal o vrátenie školného nie je vecou, ktorá sa posudzuje v rámci správneho konania, keďže ide nad rámec možností obsiahnutých v § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. Posudzovanie žiadosti študenta, o ktorom zákon neurčuje, že sa o nej rozhoduje v správnom konaní, musí byť vnímané ako konanie, v ktorom majú rozhodujúci subjekt PEVŠ a subjekt o žiadosti ktorého sa rozhoduje rovnaké postavenie, t. j. nejedná sa o správne konanie. To samozrejme nevyklučuje, aby si žalobca uplatňoval voči žalovanému svoje nároky súdnou cestou, napr. súkromnoprávnou žalobou cez inštitút vydania bezdôvodného obohatenia, náhrady škody a pod. Sám žalobca uviedol, že školné mu má byť vrátené z dôvodu duplicitnej platby za rok štúdia, t. j. jedná sa vo svojej podstate o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá skutočnosť má jednoznačne súkromnoprávnu povahu.

4.6 Najvyšší súd tiež poukazuje na ustanovenie § 108 zákona č. 131/2002 Z. z., ktorý v ods. 1 prostredníctvom pozitívnej enumerácie určuje, na aké konania podľa zákona o vysokých školách sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Preto zo všeobecne záväznej právnej úpravy vyplýva, že okrem vecí uvedených v § 108 ods. 1 písm. a/ až e/ zákona č. 131/2002 Z. z. sa na konania podľa uvedeného zákona všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje. Smernica rektora PEVŠ č. 3/2012, na ktorú žalobca odkazuje, tiež neobsahuje žiadne ustanovenie o tom, že by sa na žiadosti týkajúceho sa školného a poplatkov súvisiacich so štúdiom, resp. ich odpustenie vzťahoval všeobecný

predpis o správnom konaní. List rektora PEVŠ zo dňa 01.10.2014, ktorý žalobca napáda ako rozhodnutie správneho orgánu vydané v správnom konaní preto v skutočnosti takýmto rozhodnutím nie je, preto sú neopodstatnené aj výhrady o ktoré žalobca opiera svoju žalobu (absencia odôvodnenia).

4.7 Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, odlišnému od záveru krajského súdu, preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. postúpil vec vecne príslušnému Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie a rozhodnutie, ktorý ako súd civilný bude konať a rozhodovať o žalobe.

4.8 Vzhľadom na to, že rozsudok krajského súdu odvolací súd zrušil, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci ( § 224 ods. 3 O.s.p).

4.9 Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. V tejto veci sa začalo odvolacie konanie pred 1. júlom 2016, preto najvyšší súd v tejto veci postupoval podľa ustanovení O.s.p.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.